

دیوان بین المللی دآوری ورزش

مؤلفان:

دکتر علی امیری

دکتر علیرضا جهانگیری

سمیه سلحشور بناب

زمستان ۱۳۹۱

سرشناسه : امیری، علی، ۱۳۵۲ -
 عنوان و نام پدیدآور : دیوان بین‌المللی داوری ورزش / مولفان علی امیری، علیرضا
 جهانگیری، سمیه سلحشور بناب
 مشخصات نشر : تهران: فکرسازان، ۱۳۹۱.
 مشخصات ظاهری : ۱۹۲ ص.
 شابک : 978-964-8884-81-4
 وضعیت فهرست نویسی : فیا
 یادداشت : کتابنامه.
 موضوع : دادگاه داوری ورزش
 موضوع : داوری و جزای بین‌المللی
 شناسه افزوده : جهانگیری، علیرضا، ۱۳۴۷ -
 شناسه افزوده : سلحشور بناب، سمیه، ۱۳۶۴ -
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۱ ۹۵۸/الف/۳۷۰۲ K
 رده بندی دیویی : ۳۴۴/۹۹
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۰۲۴۴۲۱

ناشر: انتشارات فکرسازان
 نام کتاب: «دیوان بین‌المللی داوری ورزش»
 تعداد صفحه: ۱۹۲ صفحه
 قطع: وزیری
 سال انتشار: ۱۳۹۱
 نوبت انتشار: اول
 تیراژ: ۱۵۰۰
 قیمت: ۸۰۰۰ تومان
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۸۸۴-۸۱-۴

دفتر مرکزی انتشارات: تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخررازی، خیابان شهید وحید نظری،

کوچه شهید قدیری، پلاک ۲۲، واحد ۴، تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۶۰۷۶۰

چکیده

ما در عصری زندگی می‌کنیم که اختلافات پا را از حد و مرزهای داخلی نیز فراتر نهاده است و هرچقدر که این اختلافات بین المللی بیشتر و بیشتر می‌شوند، دیوان‌های بین‌المللی جدیدی درهای خود را جهت پاسخگویی به نیازها باز می‌کنند. در این میان، رقابت‌های ورزشی نیز مصون از اختلاف نبوده چراکه این رقابت‌ها نیز حالت بین‌المللی به خود گرفته است. بنابراین حل و فصل عادلانه این اختلافات، مستلزم وجود دیوانی منحصر در زمینه ورزش است که این دیوان تحت عنوان «دیوان داورى ورزش» در سال ۱۹۸۳ در نتیجه نیاز مبرم جامعه ورزشی در پی اختلافات روز افزون ورزشی پا به عرصه وجود نهاده است.

این پژوهش بر آن است تا پس از بیان تاریخچه حل و فصل اختلافات بین‌المللی، به بررسی چگونگی تشکیل دیوان مذکور پرداخته و سپس نگاهی به ساختار دیوان آیین دادرسی آن داشته باشد. در نهایت نیز به این نتیجه می‌رسد که دیوان داورى ورزش علیرغم وجود برخی نواقص توانسته است در مقایسه با دیگر دیوان‌ها مانند دیوان بین‌المللی دادگستری در به اجرا درآوردن احکام خود موفق باشد و درنظر نگارندگان وجود کنوانسیون نیویورک در زمینه شناسایی و اجرای احکام داورى خارجى به همراه ماهیت رقابت‌های ورزشی توانسته است مکانیسم اجرایی مفیدی برای احکام این دیوان فراهم آورد.

کلید واژه‌ها: دیوان داورى ورزش، اختلافات بین‌المللی، دادگاه‌های ویژه، کمیته بین‌المللی المپیک، جنبش المپیک، دیوان فدرال سوئیس، کنوانسیون نیویورک

اختصارات

AFC: Asian Football Confederation.	کنفدراسیون فوتبال آسیایی
AHD: Ad Hoc Division.	دادگاه ویژه
AIBA: International Amateur Boxing Association.	انجمن بین‌المللی بوکس آماتور
AIOWF: The Association of International Olympic Winter Sports Federations.	انجمن فدراسیون‌های بین‌المللی المپیک ورزش‌های زمستانی
ANOC: Association of National Olympic Committees.	انجمن کمیته‌های ملی المپیک
ASOIF: Association of Summer Olympic International Federations	انجمن فدراسیون‌های بین‌المللی المپیک تابستانی
BWF: Bulgarian Weightlifting Federation.	فدراسیون وزنه‌برداری بلغارستان
CAS: Court of Arbitration for Sport	دیوان داورى ورزش
CCES: Canadian Centers for Ethics in Sport	مجمع کانادایی اصول اخلاقی در ورزش
CGC: Commonwealth Games Canada	مجمع بازی‌های مشترک المنافع کانادا
COC: Cuban Olympic Committee.	کمیته المپیک کوبا
CONI: Comitato Olimpico Nazionale Italiano (Italian National Olympic Committee).	کمیته ملی المپیک ایتالیا
DLV:Deutschen Leichtathletik Verbandes (German: German Athletics Association)	فدراسیون ورزش آلمان
FEI: Federation Equestre Internationale (International Equestrian Federation)	فدراسیون بین‌المللی اسب‌سواری
FIFA: Fédération Internationale de Football Association	فدراسیون بین‌المللی فوتبال
FINA: Fédération Internationale de Natation Amateur.	فدراسیون بین‌المللی شنا
IAAF:International Amateur Athletic Federation.	فدراسیون بین‌المللی ورزش آماتور

ICAS: International Council of Arbitration for Sport.

شورای بین‌المللی داوری ورزش

ICJ: International Court of Justice.

دیوان بین‌المللی دادگستری

Ifs: International Federations.

فدراسیون‌های بین‌المللی

IHF: International Hockey Federation.

فدراسیون بین‌المللی هاکی

IIHF: International Ice Hockey Federation.

فدراسیون بین‌المللی هاکی روی یخ

IOC: International Olympic Committee.

کمیته بین‌المللی المپیک

IWF: International Weight Lifting Federation.

فدراسیون بین‌المللی وزنه‌برداری

NGB: National Governing Body.

ارگان حاکم ملی

NOC: National Olympic Committees.

کمیته‌های ملی المپیک

NSDC :National Sports Dispute Center.

مرکز ملی اختلافات ورزشی

OCOG : Olympic Committee Organizing Games.

کمیته سازماندهی بازی‌های المپیک

PRSF: Puerto Rican Ski Federation.

فدراسیون اسکی پورتوریکو

PRWSF: Puerto Rican Winter Sports Federation.

فدراسیون ورزش‌های زمستانی پورتوریکو

SFT: Swiss Federal Tribunal.

دیوان فدرال سوئیس

SNOC :Singapore National Olympic Council.

شورای ملی المپیک سنگاپور

SWF: Samoan Weightlifting Federation.

فدراسیون وزنه‌برداری ساموآ

TC: Triathlon Canada.

ارگان ملی مسابقات سه گانه کانادا

UCI: The International Cycling Union.

اتحادیه بین‌المللی دوچرخه سواری

USEF: The United States Equestrian Federation.

فدراسیون اسب سواری ایالات متحد آمریکا

USOC: U.S. Olympic Committee.

کمیته المپیک آمریکا

WADA: World Anti-Doping Agency.

آژانس جهانی ضد دوپینگ

چکیده.....	۵
مقدمه.....	۱۳
فصل اول: کلیات.....	۱۷
مبحث اول: ماهیت اختلافات بین‌المللی بین دولتها و شیوه‌های حل و فصل آن.....	۱۹
گفتار اول: ماهیت اختلافات بین‌المللی.....	۱۹
بند اول: دسته‌بندی اختلافات یا مناقشات بین‌المللی.....	۲۰
بند دوم: طرفین اختلافات بین‌المللی.....	۲۱
گفتار دوم: شیوه‌های حل و فصل اختلافات بین‌المللی.....	۲۱
بند اول: منابع مربوط به روش‌های حل و فصل مسالمت‌آمیز اختلافات بین‌المللی.....	۲۱
بند دوم: شیوه‌های حل اختلافات حقوقی.....	۲۲
بند سوم: شیوه‌های حل اختلافات سیاسی.....	۲۴
مبحث دوم: تاریخچه.....	۲۸
گفتار اول: تاریخچه تحول شیوه‌های حل و فصل اختلافات بین‌المللی.....	۲۸
بند اول: کنفرانس‌های ۱۸۹۹ و ۱۹۰۷ صلح لاهه.....	۲۸
بند دوم: میثاق جامعه ملل.....	۲۹
بند سوم: منشور ملل متحد.....	۳۰
گفتار دوم: روش‌های حل و فصل اختلافات ورزشی در دیوان داورى ورزش.....	۳۱
گفتار سوم: تاریخچه تشکیل دیوان داورى ورزش (CAS).....	۳۲
بند اول: ده‌سال اول.....	۳۳
بند دوم: ده‌سال دوم.....	۳۷
بند سوم: پیشرفت‌های CAS از سال ۲۰۰۵ تاکنون.....	۳۹
فصل دوم: ساختار و آیین دادرسی دیوان داورى ورزش.....	۴۱
مبحث اول: ساختار CAS و ICAS.....	۴۲

۴۲	گفتار اول: ساختار دیوان داوری ورزش (CAS)
۴۲	بند اول: مقر دیوان
۴۲	بند دوم: اعضای دیوان و روند انتخاب آنان
۴۵	بند سوم: بخش‌های دیوان داوری ورزش
۴۸	بند چهارم: تفاوت مهم بین بخش عادی و استینافی
۴۸	بند پنجم: شعب دیوان
۴۹	بند ششم: مزایای دیوان داوری ورزش
۵۲	گفتار دوم: ساختار شورای بین‌المللی داوری ورزش (ICAS)
۵۳	بند اول: انتخاب اعضا
۵۴	بند دوم: مسئولیت‌های ICAS
۵۵	گفتار سوم: نظام‌نامه داوری ورزش (۲۲ نوامبر ۱۹۹۴)
۵۷	مبحث دوم: آیین دادرسی
۵۷	گفتار اول: روند ارائه درخواست به بخش داوری عادی
۵۹	بند اول: وضعیت شخص ثالث ذینفع در دادرسی‌ها
۵۹	بند دوم: انتخاب هیئت داوران برای داوری
۶۱	بند سوم: انواع حالات در داوری عادی
۶۲	گفتار دوم: روند ارائه درخواست تجدیدنظر به بخش داوری استینافی
۶۵	فصل سوم: روش‌های حل و فصل اختلاف در دیوان داوری ورزش، صلاحیت و احکام آن
۶۵	مبحث اول: روش‌های حل و فصل اختلافات ورزشی
۶۶	گفتار اول: میانجی‌گری
۶۷	بند اول: مزایای میانجی‌گری
۶۸	بند دوم: آیین دادرسی در میانجی‌گری
۶۹	بند سوم: نحوه انتخاب میانجی
۷۰	بند چهارم: رویه میانجی‌گری
۷۰	بند پنجم: اتمام اقدامات میانجی‌گری
۷۱	بند ششم: هزینه‌های میانجی‌گری

۷۱	گفتار دوم: داوری
۷۳	بند اول: مزیت‌های داوری بر دعوی قضایی
۷۵	گفتار سوم: سازش
۷۶	مبحث دوم: صلاحیت دیوان
۷۷	گفتار اول: منشا صلاحیت CAS
۸۰	گفتار دوم: رضایت طرفین نسبت به صلاحیت CAS
۸۲	گفتار سوم: انواع صلاحیت
۸۲	بند اول: صلاحیت ترافعی CAS
۸۴	بند دوم: صلاحیت مشورتی دیوان
۸۵	بند سوم: صلاحیت صدور قرار موقت
۸۶	گفتار چهارم: پذیرش صلاحیت دیوان داوری ورزش از سوی ایران در سال ۸۶
۹۱	مبحث سوم: لازم الاجرا بودن احکام دیوان و تجدیدنظر از این احکام
۹۱	گفتار اول: لازم الاجرا بودن احکام دیوان
۹۲	گفتار دوم: تجدیدنظر از احکام دیوان و ابطال آن
۹۴	بند اول: کنوانسیون نیویورک
۹۹	بند دوم: قوانین سوئیس و دیوان فدرال سوئیس (SFT)
۱۰۲	مبحث چهارم: قانون حاکم بر دیوان داوری ورزش
۱۰۴	مبحث پنجم: تأمین بودجه دیوان و هزینه‌های دادرسی
۱۰۴	گفتار اول: تأمین بودجه
۱۰۵	گفتار دوم: هزینه‌های دادرسی
۱۰۷	فصل چهارم: دادگاه‌های ویژه و شکل‌گیری قوانین جهانی ورزش
۱۰۸	مبحث اول: دادگاه‌های ویژه دیوان داوری ورزش (AHD) از ۱۹۹۶ تاکنون
۱۱۱	گفتار اول: برخی از دادگاه‌های ویژه از سال ۱۹۹۶ تاکنون
۱۱۳	گفتار دوم: صلاحیت AHD
۱۱۶	گفتار سوم: آیین دادرسی دادگاه
۱۱۸	مبحث دوم: توسعه حقوق جهانی ورزش (LEX SPORTIA) در بازی‌های المپیک

گفتار اول: انواع اختلافات ناشی از بازی‌های المپیک	۱۱۹
بند اول: صلاحیت CAS	۱۲۰
بند دوم: اشخاص ثالث ذینفع و قوانین ملی شایستگی برای انتخاب	۱۲۴
بند سوم: صحت و اعتبار تعلیق ورزشکار توسط IOC و فدراسیون‌های بین‌المللی	۱۲۷
بند چهارم: اصل عدم مداخله در تصمیمات مقامات صلاحیت‌دار ورزشی	۱۳۰
بند پنجم: ارتکاب دوپینگ و جرم مادی صرف	۱۳۲
بند ششم: حل و فصل مسائل مربوطه به آگهی‌های بازرگانی در بازیها	۱۳۳
بند هفتم: اعمال تغییرات در قوانین ورزشی به منظور کسب مزیت	۱۳۴
نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادات	۱۳۶
منابع و مأخذ	۱۴۷
ضمیمه	۱۵۴
Abstract	۱۸۸

ماهیت ورزش بر رقابت استوار است. ورزشکاران بواسطه روحیه خاصی که دارند، در برابر رقیبان، برای نشان دادن برتری خویش به رقابت می‌پردازند. اساس رقابت عادلانه، زمین بازی یکسان، قوانین سختگیرانه، اصل بازی جوانمردانه و در نهایت داوری عادلانه است. از زمانی که آتش اقتصاد و سیاست بر سرتاسر بازی سایه‌ی تیره‌ای افکنده است، دیگر نمی‌توان دید ساده‌ای نسبت به ورزش داشت. در جهانی که شرط‌بندی بر سر برنده مسابقات بطور شگفت‌انگیزی افزایش یافته، کمال مطلوب المپیک و دیگر مسابقات مهم ورزشی نیز در خطر نابودی قرار گرفته است.

از آن روی مشکلات بسیاری گریبان‌گیر مسابقات ورزشی شده، به عنوان مثال میتوان به شایستگی انتخاب ورزشکار برای شرکت در مسابقات اشاره نمود که از جمله رایج‌ترین اختلافات عصر حاضر در حوزه ورزش است. ورزشکاری جهت شرکت در مسابقات بزرگی همچون المپیک سالها تلاش می‌کند، زندگی خود و منابع جسمی، روحی و مالی خود را وقف ورزش می‌کند تا به سطحی برسد که صلاحیت شرکت در مسابقات بین‌المللی را کسب کند اما فرض کنید در این میان باشند افراد بلندپایه‌ای که از جایگاه خود سوء استفاده کرده و سعی کنند با دستکاری مقررات ورزشی بنا به دلایل شخصی و یا تبعیض بین ورزشکاران و دلایلی از این دست از ورود وی به عرصه مسابقات جلوگیری به عمل آورند. آیا می‌توان در قبال چنین ظلمی سکوت کرد؟

امروزه ورزشکاران قادرند بطور اصولی و با تمرینات سخت متوالی و رژیم غذایی مخصوص، مدال طلا را از آن خود نمایند. از طرفی نیز می‌توانند با مصرف داروهایی از مرز توانایی‌های طبیعی خود پا را فراتر گذاشته و به نتایج شگفت‌انگیزی دست یابند. کشش به سوی این داروها روز به روز افزایش می‌یابد و از طرفی ورزشکاران نیز که برای دستیابی به پیروزی از تمامی جهات در مضیقه قرار می‌گیرند به ناچار تسلیم این داروها می‌شوند تا به برتری غیر منصفانه‌ای در مقابل رقیبان خود دست یابند. آری، نقض مقررات

ورزشی و ارتکاب دوپینگ نیز یکی دیگر از اختلافاتی است که طبق تحقیقات بدست آمده بیشترین آمار اختلافات ورزشی را به خود اختصاص داده است.

چالش هزاره جدید دور کردن داروهای نیروزا از ورزش، و اعمال مقررات سختگیرانه در مقابل تبعیضات غیر عادلانه و صدها قانون شکنی دیگر است، تا بتوان ورزش را به اساس رقابتی خود برگرداند، طوری که دیگر اثری از برتری‌های غیرمنصفانه در آن به چشم نخورد. بنابراین نیاز به وجود یک دیوان بین المللی ورزشی کاملاً محسوس بوده چه شاید بتوان به آرزوی دیرینه بشر در خصوص برگزاری ورزش سالم و دور از هیاهو دست یافت. از این روی دیوان داوری ورزش (CAS)¹، آخرین نقطه مقابله در پیشگیری از چنین مشکلاتی است. دیوان مذکور، دادگاهی برای داوری در رشته‌های مختلف ورزشی است که مقر آن در لوژان سوئیس بوده و تحت شرایطی به اختلافات رسیدگی می‌کند. این دیوان را چیزی شبیه به دیوان داوری لاهه می‌دانند که طرفین در صورت مراجعه به آن می‌توانند به حل اختلاف بپردازند. این دیوان داوری تمامی رشته‌های ورزشی را شامل می‌شود و مختص یک یا دو رشته ورزشی نیست.

نام دیوان مذکور آن قدر به گوش علاقه‌مندان ورزش ایران، بخصوص فوتبال رسانده شده که کنجکاوی‌های زیادی را نسبت به این مرجع عالی داوری ورزشی برانگیخته است. با وجود این که سال‌ها از فعالیت آن می‌گذرد و هر روز پرونده‌های بزرگی به وسیله این دادگاه مورد بررسی قرار می‌گیرد اما کمتر شاهد مطرح شدن آن در ایران و رسانه‌های ایرانی بوده‌ایم.

سهل انگاری که در مدیریت قبلی باشگاه استقلال رخ داد و ارسال نشدن به موقع مدارک بازیکنان این تیم به کنفدراسیون فوتبال آسیا (AFC)² که زمینه‌های احراج آبی‌ها را از لیگ قهرمانان قاره فراهم کرد، موجبات شکایت آبی‌ها به دیوان داوری ورزشی را برانگیخت و چندی بعد نیز به طور رسمی اعلام شد که استقلال، اعتراض رسمی خود نسبت به تصمیم کنفدراسیون فوتبال آسیا را به دیوان داوری ورزش ارسال کرده و به این ماجرا شکایت کرده است. بعدها با رأی اولیه‌ای که این دادگاه به سود آبی‌ها صادر کرد نام دیوان داوری ورزش در کانون توجهات قرار گرفت. اگرچه تلاش‌های استقلالی‌ها در این دادگاه نافرجام

1. Court of Arbitration for Sport

2. Asian Football Confederation

ماند و آن‌ها نتوانستند کنفدراسیون فوتبال آسیا را محکوم کنند اما فوتبال دوستان کشورمان تا حدی از فلسفه وجودی این دادگاه عالی ورزش با خبر شدند.

نام دیوان دآوری ورزش بار دیگر چند سال پیش به طور جدی در روزنامه های ورزشی کشورمان مطرح شد و این بار پرسپولیس‌ها بودند که در متن ماجرا قرار گرفتند. رافائل بازیکن سابق قرمزها از این تیم به دادگاه عالی ورزش شکایت برد و قرمزها محکوم به پرداخت جریمه ۱۸۰ هزار دلاری شدند و دیوان دآوری ورزش حتی تأکید کرد در صورت عدم اجرای این حکم به وسیله پرسپولیس‌ها، این تیم باید با ۶ امتیاز منفی کار خود را از رده پائین تر لیگ ایران (دسته اول) پی‌بگیرد. در این مدت سران پرسپولیس از طریق وکلای خود در ایتالیا و سوئیس رایزن‌هایی برای برگردان رأی این دادگاه انجام دادند اما تلاش‌های شان نافرجام ماند و خود به لازم الاجرا بودن رأی این دادگاه اعتراف کردند.

با تمام این جریان‌ها هنوز هم دیوان دآوری ورزش به عنوان یک علامت سؤال برای هواداران ورزش ایران باقی مانده است. شاید بسیاری از آنها که از نزدیک دستی بر آتش دارند و جزو جامعه کنونی ورزش به حساب می‌آیند نیز نسبت به ماهیت و فلسفه وجودی این دادگاه عالی ورزش بی‌خبرند. سران دیوان دآوری ورزش در تعریف این مؤسسه بین‌المللی می‌گویند: «دیوان دآوری ورزش یک مؤسسه مستقل از سازمان‌های ورزشی است که خدماتی را به منظور تسهیل در رفع اختلاف‌ها در ورزش از طریق حکمیت، دآوری و وساطت ارائه می‌کند و دارای قوانینی است که ورزش بین‌الملل به آن احترام می‌گذارد.

نگارندگان^۱ بر آن بوده‌اند که به دلیل فقدان منابع فارسی در این زمینه، به معرفی دقیق این دیوان و ساختار و فعالیت آن بپردازند، امید است این کتاب گشاینده راهی به سوی

۱. دکتر علی امیری استادیار حقوق بین‌الملل دانشگاه آزاد اسلامی واحد دامغان، فارغ التحصیل حقوق بین‌الملل در مقطع دکترا و محقق دوره فوق دکترا در دانشگاه کوبه ژاپن (۱۳۸۰ تا ۱۳۸۶)

Aliamiri20@yahoo.com

دکتر علیرضا جهانگیری استادیار حقوق بین‌الملل دانشگاه آزاد اسلامی واحد دامغان، فارغ التحصیل حقوق بین‌الملل در مقطع دکترا از دانشگاه منچستر انگلیس (۱۳۸۱ تا ۱۳۸۵)

j.alireza@gmail.com

سمیه سلحشور بناب فارغ التحصیل مقطع کارشناسی ارشد حقوق بین‌الملل از دانشگاه آزاد اسلامی واحد دامغان (۱۳۸۸ تا ۱۳۹۱)

Salahshour_S@yahoo.com

قاعده‌مندتر کردن رفتار دست‌اندرکاران جامعه ورزشی جهت درخشش بیش از گذشته نام کشورمان در صحنه جهانی ورزش باشد.

جهت بررسی موضوع این کتاب از روش توصیفی استفاده شده است. گردآوری داده‌های نوشتار حاضر، عمدتاً از منابعی همچون نشریات معتبر الکترونیکی، کتب مرجع حقوقی و بیش از دویست مقاله استاندارد حقوقی بین‌المللی (ISI) بوده است. این کتاب در چهار فصل تنظیم شده که در فصل اول کلیاتی درباره سیر تحولی شیوه‌های حل و فصل اختلافات، تاریخچه شیوه‌های حل و فصل اختلافات و چگونگی تشکیل دیوان داورى ورزش ارائه می‌شود. در فصل دوم، ساختار و آیین‌دادرسی مورد بررسی قرار می‌گیرد. در فصل سوم نیز نگاهی به روش‌های حل و فصل اختلافات، صلاحیت و احکام دیوان خواهیم داشت. در فصل چهارم به شعبه دادگاه ویژه (دادگاه ستار حاضر در محل برگزاری مسابقات) (AHD)^۱ دیوان مذکور پرداخته و در نهایت نتیجه‌گیری و پیشنهاداتی را ارائه می‌کنیم.